

Skötselplan för naturreservatet Svarta klippan i Halmstads kommun

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till bokskogen samt att utveckla möjligheterna för friluftsliv i området. Livsmiljöerna för hotade arter ska säkerställas och förbättras.

Syftet ska nås genom att:

- Lämna stora delar av området för i princip granfri utveckling så att mängden död ved och inslag av gamla träd kan öka.
- Inkommande gran röjs bort kontinuerligt i området.
- När planterat granbestånd (delområde 1 i skötselplanen) avvecklats senast 2005-12-31 ska allt löv sparas och förnygring ske på naturlig väg.
- Gynna självförnygring av bok.
- En kantzon av olika trädslag, inklusive äldre gran, lämnas mot gränsen i väster som skydd mot uttorkande vindar och luftföroreningar. På sikt, när lövinslaget vuxit till sig tillräckligt för att fungera som skyddsskappa, avvecklas all gran i området.
- Om kunskapen om rödlistade eller regionalt intressanta arter i reservatet ökar ska detta beaktas i den löpande skötseln.
- Anlägga snitslad stig och utsiktspunkter i området för friluftslivet.

2. Beskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Svarta klippan
Skyddsform	Naturreservat
Län	Halland
Kommun	Halmstad
Församling	Breared
Naturgeografisk region	11 Sydsvenska höglandets myrrika västsida
Fastighet	Bårared 1:24
Areal	15,8 ha
Mittkoordinater i Rikets nät	y=6298116 x=1341467
Servitut	Rättighet att nyttja tillfartsväg och P-plats inom stamfastigheten Bårared 1:16

2000-12-08

Jakt	Bårared 1:16 äger rätt att utan ersättning bedriva jakt på egendomen t.o.m. 2004-12-31. Efter denna tidpunkt ska Bårared 1:16 erbjudas upplåtelse av jakträtten på fem år mot marknadsmässig avgift och på villkor i övrigt som bestäms av Länsstyrelsen.
Karta	Ekonomiska kartan 04C9i
Markägare	Naturvårdsfonden
Förvaltare	Länsstyrelsen
Markslag och naturtyper	
Myrmark	
Skogbevuxen 0,8 ha	
Skogsmark	
Bokskog 11,8 ha	
Granplantering 1,9 ha	
Blandskog 1,1 ha	
Klippvegetation 0,2 ha	
Prioriterade bevarandevärden	Naturtyper – gammal hedbokskog, bergbranter, bäck, källflöden Naturtyp i EU:s habitatdirektiv – Bokskog av fryle-typ, 9110 (75%); klippvegetation på silikatrika bergssluttningar, 8220 (1%); skogbevuxen myr, 91D0 (5%). Element – Gammal bok, gammal ek, gammal tall, senvuxet träd, högstubbe, ädellövträds låga, döende träd, block, mosklädda block, bergbranter, lodytor, källa, bäck, rännil. Arter – <i>Catinaria laureri</i> , <i>Pertusaria multipuncta</i> , <i>Lobaria virens</i> , <i>Thelopsis rubella</i> , <i>Bacidia rosella</i> , <i>Opegrapha sorediifera</i> , <i>Opegrapha ochrocheila</i> , <i>Pachyphiale carneola</i> , <i>Bacidia incompta</i> , <i>Porella arboris-vitae</i> och <i>Dicranum fulvum</i> .

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Svarta klippan har varit skogtäckt under lång tid. Karta från 1650 visar att hela området vid denna tidpunkt betraktades som skogtäckt, med all sannolikhet huvudsakligen av bok. Delar av området anges som skogtäckt mark även 1850 (Malmström 1939). En närmare granskning av lantmäterikartan från 1844-45 indikerar dock att större delen av reservatet var skogtäckt. Området delades upp grovt sett i Norra Stora Hultet (som anges med boke på kartan) och Södra Stora Hultet. Gränsen mellan dessa områden går ungefär där den öst-västligt orienterade bruksvägen löper. De övre delarna av bäcken,

2000-12-08

vid skogskärret (i den nordligaste delen av skötselområde 4) med dvärghäxört m.m., benämndes Wiekärr. Vid 1920 anges hela reservatet ånyo som skogtäckt (Malmström 1939). Delar av området har säkerligen tidigare betats (utmarksbete).

2.3 Beskrivning av bevarandevärden

Biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

Lavfloran på stammarna är rik och varierad. Hela 14 rödlistade lavar har noterats. Förekomst av lavar som bland annat röd knopplav *Thelopsis rubella*, liten ädellav *Catinaria laureri*, rosa lundlav *Bacidia rosella*, liten lundlav *Bacidina phacodes* och ädelkronlav *Pachyphiale carneola* indikerar en lång trädkontinuitet och mycket höga naturvärden. Klotterlavarna *Opegrapha* är rikt företrädde. Bland annat förekommer de rödlistade arterna olivklotterlav *Opegrapha viridis*, orangepudrad klotterlav *O. ochrocheila* och mjölig klotterlav *O. sorediifera* – alla på bok. Örtlav *Lobaria virens* växer rikligt på en bok. Den ljus blågrå skorplaven violettgrå porlav *Pertusaria multipuncta* pryder barken på många av de lite mer klemstammiga och senvuxna bokarna. Dessutom finns bland annat lunglav *Lobaria pulmonaria*, havstulpanlav *Thelotrema lepadinum*, korallblylav *Parmeliella triptophylla* och bårdlav *Nephroma parile*, vilket ytterligare understryker lokalens höga naturvärde.

Även till mossfloran knyts mycket höga naturvårdsintressen. Av rödlistade mossor kan nämnas pepparporella *Porella arboris-vitae* och bokfjädermossa *Neckera pumila* på bok, medan sydkvastmossa *Dicranum fulvum* växer på klippa. Pepparporella är känd från endast en handfull lokaler i Sverige. Härutöver är mossepifytfloran artrik med fällmossa *Antitrichia curtipendula*, grov fjädermossa *Neckera crispa* och platt fjädermossa *Neckera complanata* och trädporella *Porella platyphylla*. Mörk husmossa *Hylocomiastrum umbratum*, en värdefull indikator för lång skoglig kontinuitet, växer på stenblock. Vidare förekommer den lilla oansenliga vaxmossan *Douinia ovata* på klippvägg.

Inom den del av reservatet som motsvarar ungefär skötselområde 4 (se karta nedan) finns ett område med odlingsrösen.

Totalt sett är Svarta klippan ett mycket värdefullt naturområde med bergbrant och gammal bokskog med lång kontinuitet och en synnerligen värdefull lav- och mossflora. Bokskogen kompletteras av andra likaså orörda naturskogsbestånd, och stora biologiska värden finns även bortsett från kryptogamfloran.

Geovetenskapliga bevarandevärden

Svarta klippan är en i landskapet framträdande bergsformation i den branta östra dalsidan av Fylleåns dalgång, i höjd med Bårared. Branten är västvänd och synnerligen mäktig. Bergets topp mäter ca 170 m ö h, vilket kan jämföras med dalbottnens nivå på ca 75 m ö h. Bergbranter och grovblockiga rasbranter finns i flera plan. Höga berg-

2000-12-08

väggar med sprickor, lodytor, sipperstråk (delvis mossklädda) och partivis grovblockiga rasbranter formar miljön. Området har således höga geovetenskapliga bevarandevärden.

Friluftsliv

Områdets tillgänglighet, höga naturvärden och stora skönhetsvärden, där fina utsikter över Fylleåns dalgång erbjuds från Svarta klippans topp, gör det till ett attraktivt område för det rörliga friluftslivet. Därför bör en vandringsled (markerad stig) och utsiktspunkter från bergstoppen anläggas i området.

Prioriterade bevarandevärden

Bevarandet av den gamla hedbokskogen i västvända bergbranter har högsta prioritet, liksom att möjliggöra spridning av de rödlistade arterna till nya områden inom reservatet. Detta kan ske genom att låta bokskogen utvecklas fritt utan inslag av gran. Därmed skapas gynnsamma livsmiljöer i form av gamla träd, liggande och stående död ved och inslag av andra lövträd för främst lavar, mossor, vedlevande skalbaggar och fåglar.

Referenser

- Bengtsson, S. 1996. Naturvårdsprogram för Hallands län. Del 3 Halmstads kommun. Norra delen. Information från Länsstyrelsen Halland. Remissutgåva.
- Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Del 1. Södra länsdelen. Länsstyrelsen Halland. Meddelande: 1996: 10.
- Malmström, C. 1939. Hallands skogar under de senaste 300 åren. Meddelande från Statens skogsförsöksanstalt 31: 171-300.

2000-12-08

3. Indelning i skötselområden

Reservatet består nästan helt av markslaget skog, som i sin tur utgör fyra skötselområden.

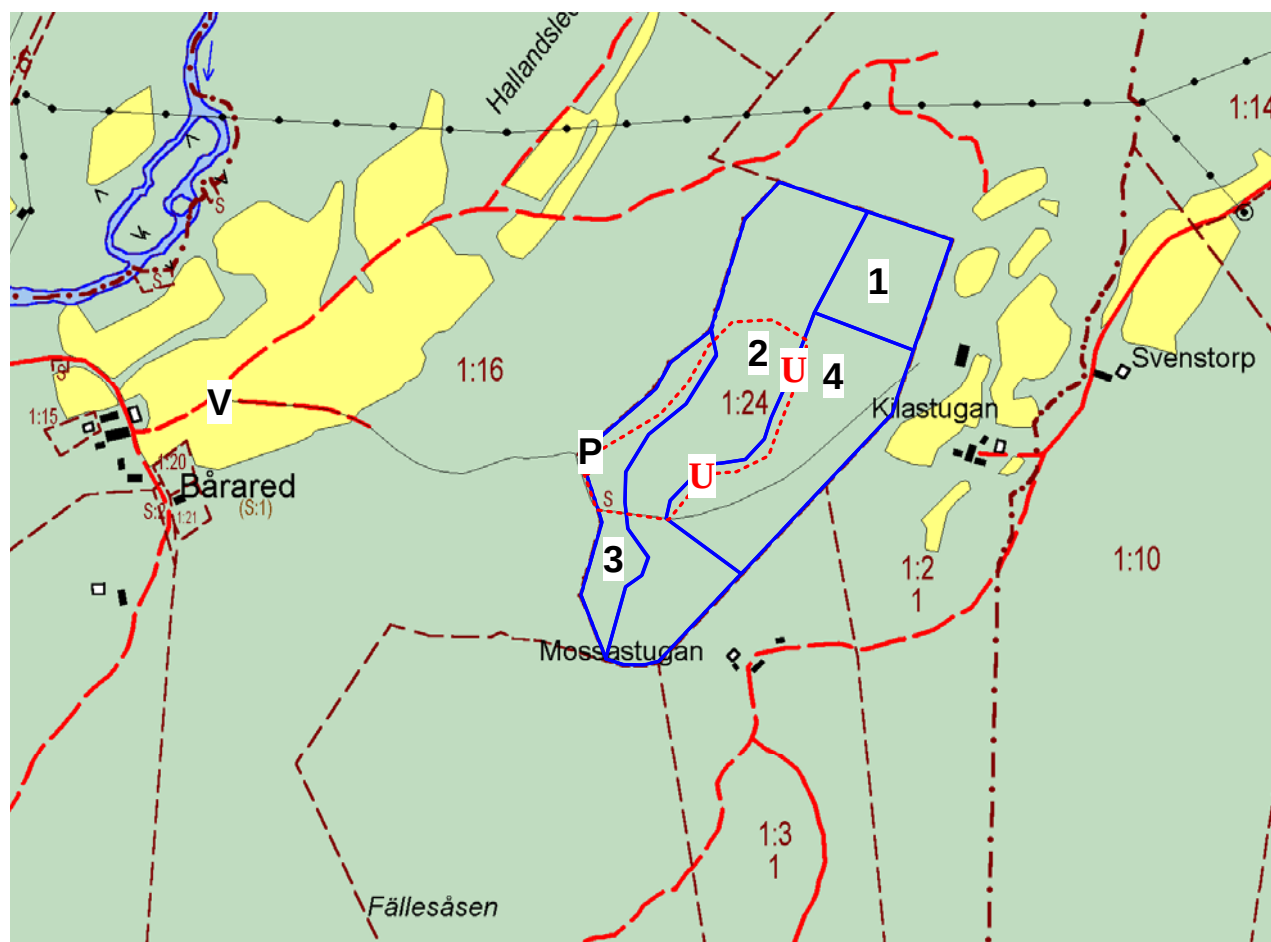
Karta (1:10 000)

1. Granplantering (längst i nordöstra delen) 1,9 ha
2. Bokdominerad blandskog (i branterna och längst i söder) 7,2 ha
3. Skyddszon (i västra delen) 2,1 ha
4. Bokskog (på höjderna i östra delen) 4,5 ha

P = Parkeringsplats och informationsskylt

V = Väganvisning

Vandringsled (rödprickad) med utsiktspunkter (U).

2000-12-08

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

4.1 Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- Granfri utveckling av bokskog. På så sätt ökar mängden död ved och gamla träd vilka är gynnsamma livsmiljöer för de rödlistade arterna i området.
- Skogstypen "bokskog av fryletyp" ska utgöra minst 11,8 ha.

4.2 Skötselmål och föreskrifter för skötsel

Skötselmål

- All planterad gran inom skötselområde 1 avlägsnas (genom förre markägarens försorg) senast 2005-12-31. Befintligt löv sparas.
- Bokföryngring i skötselområde 4 säkerställs.
- Inkommande gran i reservatet röjs bort kontinuerligt.
- I övrigt fri utveckling.

Sköselföreskrifter

område 1

- Granplanteringen avvecklas enligt köpeavtal av förre markägaren senast 2005-12-31. Allt befintligt löv sparas (bland granarna finns ett ställvis rikligt inslag av främst björk men i kantzonerna till viss del även bok). Målet är på sikt erhålla en bokdominerad lövskog, som ansluter till de övriga bokdominerade skötselområdena 2 och 4. Inkommande gran röjs kontinuerligt bort vid behov. Låt granriset ligga kvar. I övrigt fri utveckling.

område 2

- All gran avvecklas inom fem år. Ev. kvarstående äldre granar ringbarkas. Därefter röjs inkommande gran bort kontinuerligt. Rönjningsavfall kan ligga kvar. I övrigt fri utveckling.

område 3

- Ung gran röjs bort för att gynna uppkomsten av en lövdominerad skyddszon. Äldre granar tillåts stå kvar.

område 4

- Gran röjs bort kontinuerligt (inget akut behov). I syfte att vidmakthålla en bokdominerad lövskog kan åtgärder för att gynna en idag obefintlig bokföryngring visa sig vara nödvändiga. Några få spridda bokr kan fällas i anslutning till befintliga smärre luckor i olika delar av skötselområdet. Stammarna får ligga kvar på marken. Syftet är dels att öppna upp smärre ljusluckor i kronskiktet, dels att öka näringsomsättningen i mark, så att bokföryngring stimuleras. Härigenom skapas dessutom möjlighet för uppkomst av fläckvis grövre träd, flerskiktning och en resulterande

2000-12-08

ökad variation i området. Om dessa åtgärder inte leder till önskat resultat kan luckvis markberedning av varsamt slag (t.ex. med häst) visa sig vara nödvändigt. Observera att det inom detta område finns odlingsrösen till vilka särskilda hänsyn ska tas. Träd får t.ex. ej fällas över rösena.

5. Friluftsliv och turism

Området hyser höga värden för såväl naturvård som friluftsliv. Reservatet är tillgängligt från bilväg. Vägen behöver kontinuerligt underhållas. En väganvisningskylt bör uppföras vid tillfartsväg (se **V** på skötselplanekartan). En parkeringsplats anläggs vid befintlig väg i direkt anslutning till reservatets västra del, se **P** på skötselplanekartan. En informationsskylt om reservatet tas fram och placeras vid parkeringsplatsen. Eftersom området har höga värden för friluftsliv bör kanalisering ske av besökare till en permanent stig. Stigen anläggs genom området och markeras i terrängen. Förslag till sträckning med utsiktspunkter (**U**) framgår av skötselplanekartan. Den exakta lokaliseringen görs genom okulär besiktning på plats.

6. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Granröjning	Inom fem år, därefter vid behov	Område 2-4	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Granröjning	Om 15 år, därefter vid behov	Område 1	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Stig	Inom 5 år	Alla områden berörs	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Luckhuggning	Inom 15 år	Område 4	Länsstyrelsen	2	Vårdanslag
Vägunderhåll	Vid behov	Tillfart	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag

2000-12-08

7. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skötsel mål görs i samband med uppföljningen av kvalitetsmålen. Detta bör utföras åtminstone vart tionde år.

En gemensam uppföljningsplan ska tas fram för länets reservat. Planen kommer att omfatta metodik och val av habitat, substrat samt organismer som ska följas upp. Förekomsten av pepparporella och örtlav kontrolleras åtminstone vart tionde år.

Uppföljning och dokumentation utförs av Länsstyrelsen, som i egenskap av naturvårdsförvaltare också ansvarar för att regelbunden tillsyn sker av reservatet.

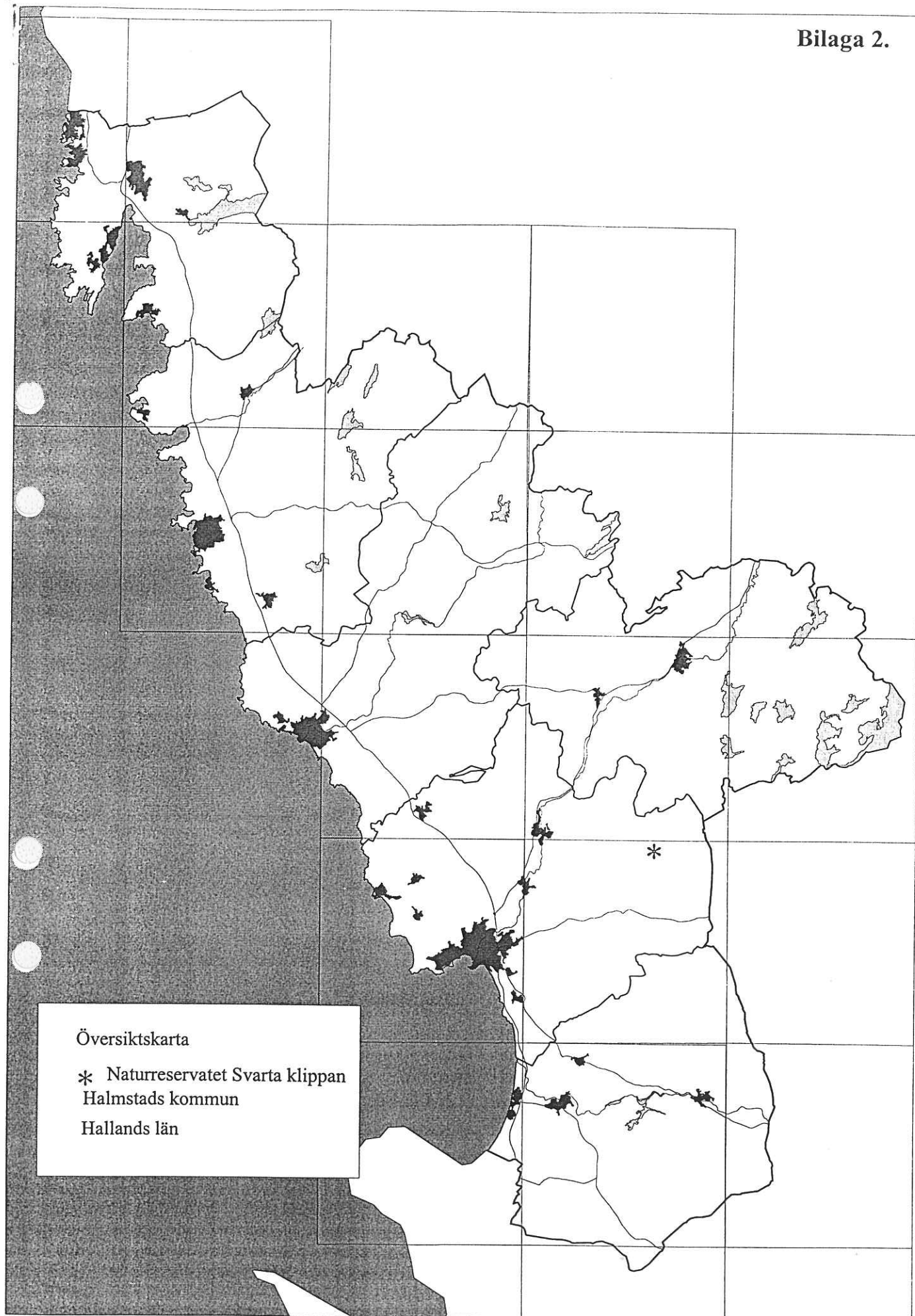
8. Kostnader och finansiering

Åtgärd

Utmärkning av reservatets gränser
Parkering, anläggning och underhåll
Vägunderhåll
Väganvisning o informationsskylt
Skötselåtgärder
Uppföljning och dokumentation

Finansiering

Naturvårdsverket
Vårdanslaget
Vårdanslaget
Vårdanslaget
Vårdanslaget
Vårdanslaget

Översiktskarta

* Naturreservatet Svarta klippan
Halmstads kommun
Hallands län

Ufredning av kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen

Län: Halland
 Kommun: Halmstad
 Objekt: Svarta klippan
 Riksreg nr: 1302121

Upprättad: 2001-03-08 (på grundval av möte med Per Magnus Åhrén i november 2000)

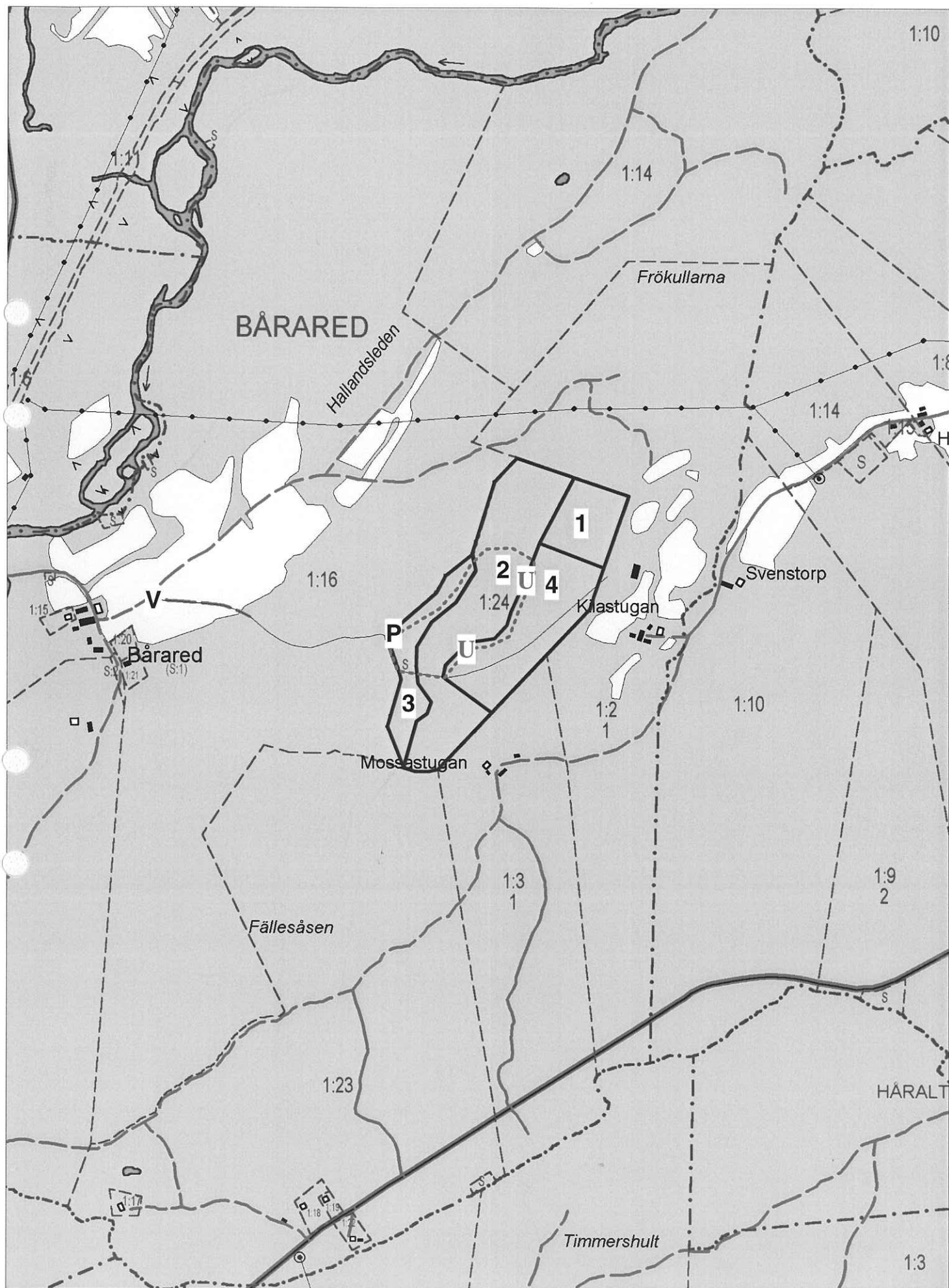
Skötsel- område, objekt nr	Typ av åtgärd	Kostnader				Typ av intäkt	Intäkter	
		Arbetskraftbehov i normaldagsverken		Investeringsbehov i kr (material, maskiner mm)			Kr	
		Bå 1-5	Bå 6-10	Bå 1-5	Bå 6-10		Bå 1-5	Bå 6-10
1	2	3	4	5	6			
2-4	Granröjning	SVS						
4	Luckhuggning - bok	SVS						
	P-plats, anläggning o underhåll ¹	SVS		10 000:-				
	Informationsskylt & väganvisning ²	5 000:-		10 000:-				
	Vandringsled (utmärkning)	SVS		2 000:-				
	Vägenderhåll	SVS		5 000:-				

¹Informationsskylt: A2-storlek (totalt 10 000:- för material och arbete).
 Väganvisningsskyltar: 3 st. à ca 1 500 kr/st blir ca 5 000 kr.

²Planerad dimensionering: 4-5 bilar.

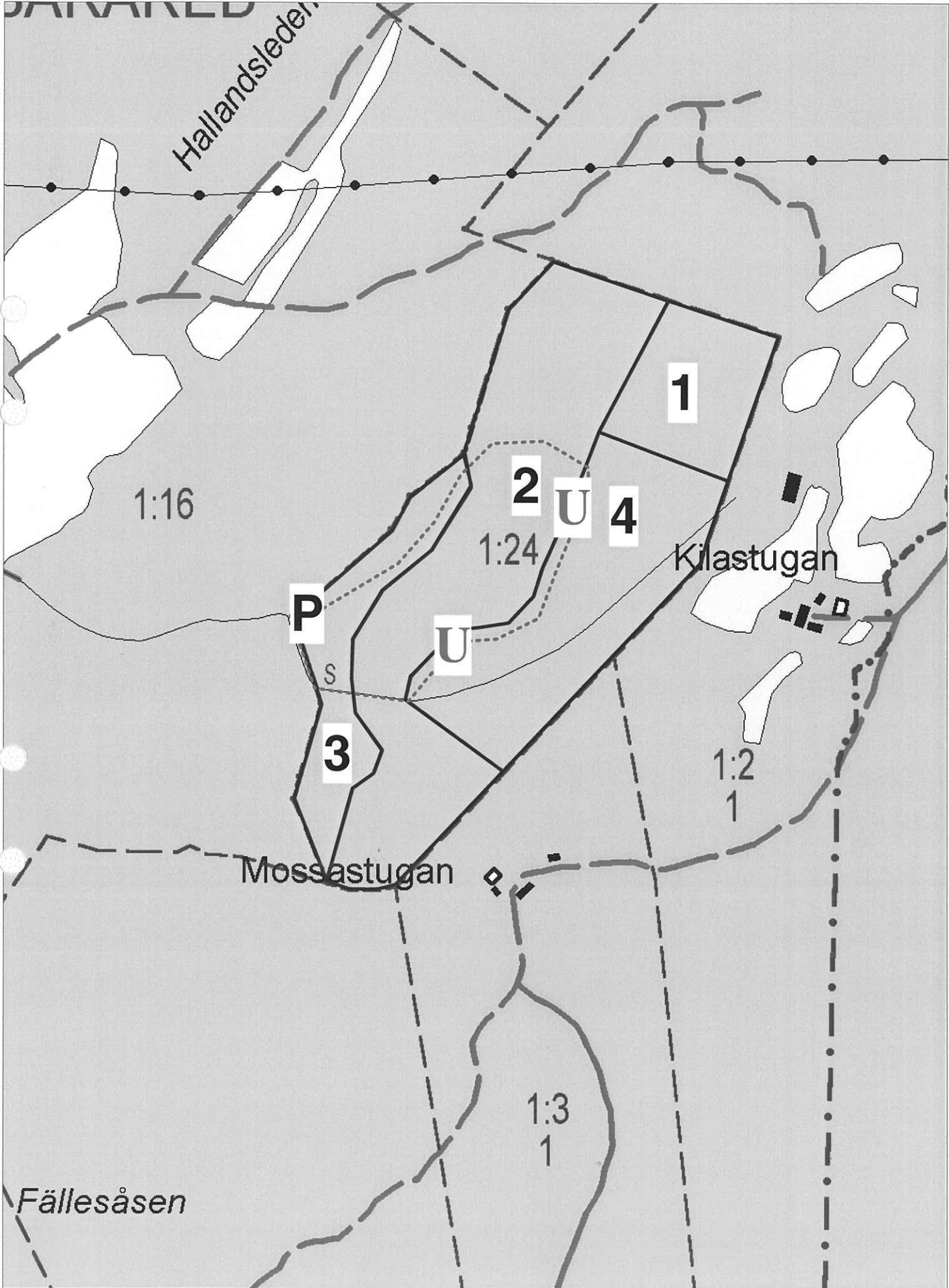
NATURRESERVATAT SVARTA KLIPPAN

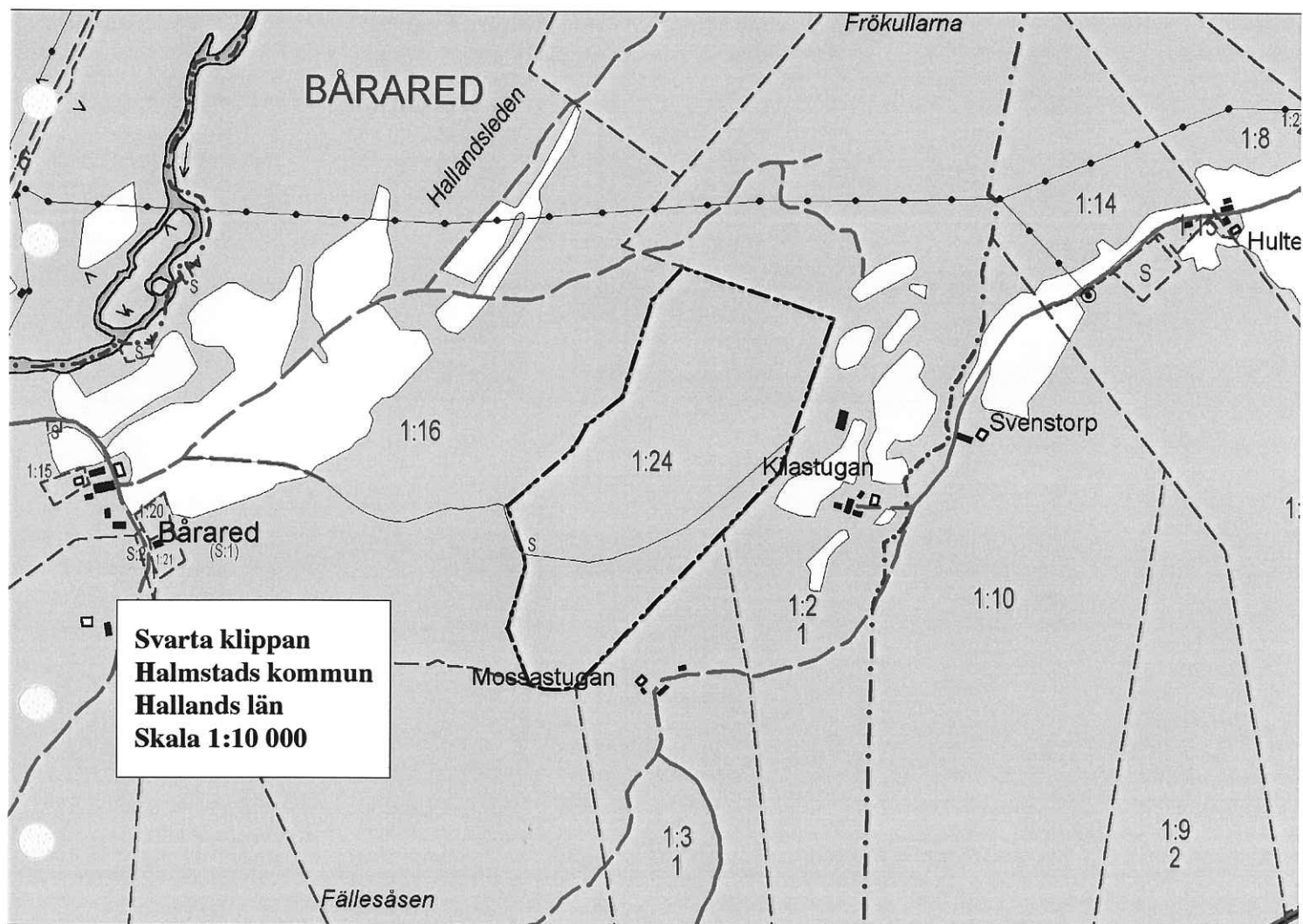
Skala 1:10000

NATURRESERVATAT SVARTA KLIPPAN

Skala 1:5 000

Svarta klippan
Halmstads kommun
Hallands län
Skala 1:10 000

Hallands läns författningssamling

Länsstyrelsen

KUNGÖRELSE

13 FS 2001:8

Om förordnande om Naturreservat Svarta klippan, Breared socken, Halmstad kommun

Utkom från
trycket den
9 februari 2001

Utfärdat den 8 december 2000

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att förklara fastigheten Bårared 1:24 som naturreservat. Områdets omfattning har angivits på en karta som hör till beslutet.

För naturreservatet ska vissa föreskrifter gälla samt vård- och förvaltningsbestämmelser, vilka närmare anges i beslutet.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift kommit ut från tryckeriet.

Karin Starrin

Örjan Fritz

Hallands läns författningssamling

Länsstyrelsen

KUNGÖRELSE

Om förordnande om Naturreservat Svarta klippan, Breared socken, Halmstad kommun

Utfärdat den 8 december 2000

13 FS 2001:8

Utkom från
trycket den
9 februari 2001

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att förklara fastigheten Bårared 1:24 som naturreservat. Områdets omfattning har angivits på en karta som hör till beslutet.

För naturreservatet ska vissa föreskrifter gälla samt vård- och förvaltningsbestämmelser, vilka närmare anges i beslutet.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift kommit ut från tryckeriet.

Karin Starrin

Ötjan Fritz

Hallands läns författningssamling

Länsstyrelsen

KUNGÖRELSE

13 FS 2001:8

Om förordnande om Naturreservat Svarta klippan, Breared socken, Halmstad kommun

Utkom från
trycket den
9 februari 2001

Utfärdat den 8 december 2000

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att förklara fastigheten Bårared 1:24 som naturreservat. Områdets omfattning har angivits på en karta som hör till beslutet.

För naturreservatet ska vissa föreskrifter gälla samt vård- och förvaltningsbestämmelser, vilka närmare anges i beslutet.

Denna kungörelse träder i kraft en vecka efter den dag, då kungörelsen enligt uppgift kommit ut från tryckeriet.

Karin Starrin

Örjan Fritz